

S. Korenika je mih: stsl: m ŭ h ŭ muscus, nsl. meh, mehur; iz onega je moj mešetar-iti itd.; stsl. mŭseloiskatelŭ turpis lucrŭ cupiclus.

P a š n i k.

Dobra izreja v ljudski šoli. Zelo težavno je v sedANJI dobi za učitelja, da izreja dobre ljudi, ker vse se družŭ v boj zoper pravo in dobro. Vidi se, da bi nam nekteri pod krinko svobode radi vse vzeli. Vera, vdanost do vladarja in ljubezen do domovine čedalje bolj zginja od nas; nevera, merzlota in nezvestoba pa se čedalje terdniše vterja. Veliko nalogo ima sedaj odgojnik, in junaško se mora bojevati zoper vse, kar nasprotuje njegovim namenom. Skušnje vseh časov glasno pričajo, da dobro in kerščansko izrejeni državljani niso le v srečo posamesnemu, ampak v blagor občni državi. Le na podlagi kerščanske izreje se rodi in goji prava nprav in vse, kar je zlahtnega t. j. ljubezen do Boga, do bližnjega, do vladarja in sploh do domovine. Zato pa naj učitelj harmonično vse dušne moči izobražuje, ter napeljuje, da se žlahné mla-da serca. Da se pa to ložeji zgodi, potrebno je pred vsem drugim, da je učitelj sam tak, kakor zahteva, da bi bili učenci: on naj jim bo tedaj v vsem pravi zgled in zerkalo pobožnega in dobrega kristijana in zvestega državljana. V učitelju naj bodo tako rekoč, kakor v središču, združene vse lepe lastnosti. Ako toliko zahtevamo od učitelja, gotovo ne zahtevamo preveč, če premislimo dobo, v kateri živimo. Ali se ne kaže že tu pa tam, da zginja spoštovanje do vsega dobrega? že prosti ljudje se dobé, kateri so okuženi s slabim duhom; vidi se, da že iz kmečkih hiš in vasi čedalje bolj beži nekdanji lepi mir in bratoljubna vzajemnost in zadovoljnost. Ljudje se sploh trudijo le za svoj dobiček in vsakoršno vživanje, kratko, vsa znamenja so, da se izrušuje med ljudstvom prava nprav in lepe poštene lastnosti domačega naroda. S takimi ljudmi bodo poznejši naši učenci občevali, med njimi živeli, ter si potrebnega živeža prisluževali! Pomislimo pa, ali morajo slabi zgledi toliko škodovati tam, kjer se jim učitelj z vso močjo ustavlja in je sam pravi zgled vsega lepega? Pomagajmo in delajmo tedaj, da zacelimo človeštvu kervaveče rane, zavoljo katerih boleha in

hira vera, domoljubje in domovina, ter prizadevajmo si, da že pri naši nježni mladini oživljamo pravo in terdno kerščansko vero, ljubezen, spoštovanje in vdanost do vladarja in domovine, da se nam bode tako moglo po pravici reči, da smo dobrotniki človeštva!

Naša šolska berila, ako jih učitelj prav obdeluje, mnogo pomagajo učitelju pri izreji. Ako vzame zato učitelj berilno vajo, (ali po okoliščinah sam kaj v njo vpleta), ktera razkazuje in opisuje blagodušnost, nesebičnost pri posamnih osebah, ki kaže njih ljubezen do vladarja in domovine, njih terpljenje, dela in početja, ter učence napeljuje, v tem in unem posnemati to ali uno osebo, in zvesto delati vedno za blagor človeštva, ali se ne bodo odperla rahla otroška serca takim čednostim, ter se bodo vnela za vse dobro, lepo in veličastno? Nikar pa naj tukaj učitelj ne pozabi učencev spominjati na božjo modrost in očetovsko skerb. Opominja naj učence, da je ljubi Bog tudi njim vsakemu podaril razne moči, ktere bode mogel sleherni, kedar odraste, rabiti v lastni in občni blagor, ter bode enkrat mogel odgovarjati se, kako je rabil podarjene talente, in bode tudi po tem prejel plačilo ali kaznen. Zdi se mi, da po tej poti učitelj zreja terdne, pobožne in značajne kristijane in deržavljane, brez kterih ne more obstati ne družina, ne soseska, še manj pa deržava. Tako izrejeni se bodo zaupno in pogumno ozirali v prihodnost, ter ostali vedno zvesti in pokorni deržavljani, bodi si, da jih zadenejo ugodni ali neugodni časi. Učitelj naj pa čednost povzdiguje mimo vsega drugega naj prvo. Ogiblje naj se tudi tukaj basni, in naj vselej le resnico govori, kajti bistro otročje oko kmali vse zapazi, in po tem zgubi vtis potrebno moč in veljavo.

Ako govori od vojske, naj prav v živih barvah naslika nadloge in reve, ktere zadenejo kraje, kjer se plazi pokončavna bitva. Povedati pa naj nikar ne pozabi, da Bog take nadloge vselej ljudstvu pošilja, ako mu postane nezvesto in nepokorno, in ne spolnuje ne božjih, ne vladarjevih zapoved in postav.

Fr. Govekar.

Šolske stvari.

Iz Spisja. 1. Zapiši kaj o pomladi!

Pomlad.

Pomlad se začinja 21. sušca. Solnce visokeji vstaja, je dalje na nebu, in njegovi žarki ne sijejo tako postrani na zemljo,